

Већ у првом тромесечју беспарица у Србији достигла је ниво који битно утиче и на политичке односе у друштву. Овим текстом указаћу на то да договори са ММФ и ЕУ не могу битно да поправе стање владајуће групације.

Политичке промене испољавају се у равни неиспуњених очекивања оних који су на изборима гласали пре свега за коалицију коју је предводила ДС. Тај неписани пакт “ми гласамо за вас, а ви нама дајете више него другима” (захватајући, наравно, управо од тих других пре свега расподељујући буџет и кредите у корист свог бирачког тела) надолазећом беспарицом је у великој мери угрожен. Како више нема, односно биће све мање трошења незарађених пара, то су и плате буџетских корисника, укључујући и јавна предузећа, престале да расту у првом тромесечју, а до краја године ће извесно падати. До сада су те плате, и не само те, годинама расле знатно више и од раста бруто националног производа, уз истовремено енормно повећање броја запослених по партијској линији (који је, БНП, опет нереално високо исказиван). Поред тога, имамо и два драматична скорашња примера нарушавања предизборног пакта: извршна власт је покушала да спречи судску наплату неисплаћених плата радника (на супрот „борби за стандард сваког нашег грађанина“) и локалне власти су кренуле у наплату наводних (великим делом вероватно и стварних) дугова грађана за комуналије (уз веома високе камате) за период од невероватних 10 година. Мала дигресија, за макар две од тих 10 година ми из ДОС-а позивали смо грађане да не плаћају рачуне како би се срушио режим Слободана Милошевића, а сада са масним каматама то наплаћују.

Дакле, у кризним временима не захтева се текућа финансијска дисциплина, него се посеже за десетогодишњим исправљањем аномалија, што је потпуно погрешан потез. Јесу наши властодршци бахати, али овакви потези говоре о паничним реакцијама због стварног стања финансија које су њима познате.

Уз то, треба се присетити шта су говорили пензионерима итд. Још се једино преко продаје НИС-а нашло новца за делимично задовољавање бирачког тела у Војводини, а и то само за првих 6 месеци. Да сада не ширим причу, власт је једнострано раскинула неписани пакт са својим бирачким телом. Пошто је и њима јасно да се тим путем постаје

опозиција, све карте се стављају на изналажење нових незарађених пара којима би се оправдала – макар делимично – предизборна очекивања оних који су за њих гласали. Уопште се не баве структурним променама које би убудуће привреду Србије учиниле мање зависном од задуживања, већ се само тражи нови зајмодавац.

Преговори са ММФ и ЕУ им неће решити проблем. У тренутку писања овог текста детаљи договора са ММФ нису познати, али независно од тога, тај новац је намењен за тзв. макроекономску стабилност. Пре свега је реч о средствима за одбрану курса динара. На тај начин ММФ у кратком року спречава банкрот корисника кредита, односно омогућава страним банкама (пошто ми више озбиљних својих банака немамо, а једина велика банка за тржиште Србије, Комерцијална банка, такође је у значајном делу – истина мањинском – у страном власништву) да добију на времену да би што више својих пласмана извукли из Србије. Просто, ако курс скочи, привреда и грађани не би могли више да уредно плаћају рате кредита. Кредити би доспели одмах на наплату. Тек таква наплата не би била могућа. Активирале би се хипотеке. Цена некретнина би драматично пала и стране банке не би успеле да извуку ни трећину пласираног новца. Ако је курс стабилан, онда је банкама омогућено да у року од приближно две године извуку пласмане, односно репрограмирају дугове. А у оба случаја сваки даљи ризик је на њима. Светски финансијски систем им је помогао. Ту пара за „очување стандарда“ грађана нема.

ЕУ нам неће дати било каква озбиљна средства. При томе, то нема никакве везе са политичким питањима и најлакше се може објаснити на примеру текућих буџетских дефицита главних земаља (да не улазимо у непотребне расправе, овде мислим у привредном смислу, мада је јасно да онај ко је привредно надмоћан тешко да не уме да нађе пут да и политички буде надмоћан) ЕУ: Немачке, Француске и Велике Британије. Упадљиво је да ове земље уопште не следе обим буџетског дефицита САД. У Немачкој је дефицит 1,5 (кажу да ће га повећати), Француској 0,7, Великој Британији 1,4, а у САД око 5 одсто (рачуна се у односу на БНП). Дефицитом се покривају смањени буџетски приходи и држава повећава потрошњу (најчешће је реч о инфраструктурним инвестицијама, али може се подстицати и потрошња грађана). Ове цифре за наведене земље ЕУ нам говоре да њихове владе намерно неће да спасавају стандард грађана. Ове владе хоће да уз помоћ кризе трајно оборе наднице, смање права и изложе своје грађане још беспопштеднијој конкуренцији. Међутим, какве то везе има са нама? Има. И то двоструко. Кад нема пара за њихове грађане, неће их бити ни за грађане Србије и то је јасно. Неће их бити у приближно неопходном обиму ни за нове чланице ЕУ, а тек не за нас. И друго, шта мислите када се једном изведе салдо свих отпуштања, да ли ће то бити Немац или Србин, Турчин итд.

Укратко, мршави резултати Божидара Ђелића нису/или неће бити резултат његове

Пише: Бранко Павловић
четвртак, 26 март 2009 18:13

неспособности. Мисија је немогућа. Проблематичност његових процена, као и процена Млађана Динкића и Мирка Цветковића је у томе што су они стварно мислили да на тој страни постоји излаз. Како се народски каже за човека који има огроман оптимизам без било каквог утемељења?

Истовремено, Ненад Поповић нас обавештава да нема никаквих проблема да се од Руса добије 6 милијарди евра за наредне две године. Може се рећи – пусти, опозиција, па прича шта хоће – али ја вас упозоравам да је Поповић искусан привредник који је сав почетни капитал стекао у Русији. Када то повежемо са официјелним интересовањем Русије за инвестиције у Србији, онда добијамо нешто што није далеко од памети (наравно, цифру остављам по страни). На једној страни, вишегодишња креирана глад грађана за трошењем незарађених пара у комбинацији са паником владајуће гарнитуре да не може на Западу да обезбеди паре, а на другој страни деценијски геополитички интерес Русије у погледу Балкана. Прилика не може бити боља.

Наравно, евентуална реализација оваквог аранжмана захтевала би значајно прекомпоновање владе (узгред, то би било више у складу са резултатима последњих избора) и сигурно колатерал у корист Русије у виду неког јавног предузећа.

Ако сам у праву, у наредних неколико месеци морало би да дође до договарања сусрета представника Србије и Русије на највишем нивоу. Без обзира на то да ли ће се испоставити да сам у праву или не, „читање будућности“ је свакако напор који и вама препоручујем.